

Seat No.	
-------------	--

M.Phil./Ph.D. Entrance Examination, September - 2019

EDUCATION

Day and Date : Friday, 20 - 09 - 2019

Total Marks : 100

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Each question carries 2 marks.
 - 3) Answers should be marked in the given OMR answer sheet by darkening the appropriate option.
 - 4) Use black ball point pen only for marking the circle. Do not make any stray mark on the OMR Answer Sheet.
 - 5) Follow the instructions given on OMR Sheet.
 - 6) Rough work shall be done on the sheet provided at the end of question paper.
 - 7) Only non programmable calculators are allowed.

1) One of the feature of quantitative research is _____.

- A) the collection of non numerical data
- B) an attempt to confirm researcher's hypotheses
- C) research that is exploratory
- D) research that attempts to generate a new theory

संख्यात्मक संशोधनाचे मुख्य वैशिष्ट्य आहे.

- अ) संख्यात्मक स्वरूपात नसलेल्या माहितीचे संकलन
- ब) संशोधकाची परिकल्पना निश्चित करण्यासाठी केलेला प्रयत्न
- क) संशोधन ने एक्स्प्लोरेटरी असते
- ड) नविन उपपत्ती निर्माण करण्याविषयी झालेला प्रयत्न

M/P ENT - 29

- 2) When researcher uses both survey and historical methods of research it is _____ approach of research.

 - A) mixed method
 - B) multi method
 - C) experimental
 - D) action

जेव्हा संशोधन सर्वेक्षण आणि ऐतिहासिक या दोन्ही संशोधन पद्धतींचा वापर करतो तेव्हा तो संशोधनाचा दृष्टिकोन असतो.

संशोधन साधनांतील लिकर्ट पढूती शी संबंधित आहे.

- 4) One of the essential characteristics of research is _____.

 - A) Replicability
 - B) Usability
 - C) Generisability
 - D) Objectivity

संशोधनाचे आवश्यक असलेले वैशिष्ट्य होय.

5) The first step of research is _____.

A) selecting a problem	B) searching a problem
C) fixing a problem	D) identifying a problem

संशोधनाची पहिली पायरी होय.

अ) समस्येची निवड	ब) समस्येचा शोध
क) समस्येची निश्चिती	ड) समस्या ओळखणे

6) Formulation of hypothesis may not be required in _____.

A) survey method	B) historical studies
C) experimental studies	D) narrative studies

परिकल्पनेची मांडणी या प्रकारच्या संशोधनामध्ये आवश्यक नसले.

अ) सर्वेक्षण पद्धती	ब) ऐतिहासिक पद्धत
क) प्रायोगिक	ड) कथनात्मक

7) The ‘Sociogram’ technique in research is used to study _____ of the selected sample.

A) vocational interest	B) professional competence
C) human relations	D) achievement

संशोधनामध्ये समाजमिती तंत्राच्या निवडलेल्या नमून्याचा अभ्यास करण्यासाठी केला जातो.

अ) व्यावसायिक अभिसूची	ब) व्यावसायिक क्षमता
क) मानवी संबंध	ड) प्राविण्या

M/P ENT - 29

- 8) The meaning of the research as a process is not relevant to describe from among the following phrase is _____.
- A) systematic activity
 - B) objective observation
 - C) trial and error
 - D) problem solving

संशोधन ही एक प्रक्रिया आहे याचा अर्थ खालीलपैकी कोणती गोष्ट वर्णन करण्याशी संबंधित नाही ?

- अ) पद्धतशीर कृती
 - ब) वस्तुनिष्ठ निरीक्षण
 - क) प्रयत्न व प्रमाद
 - ड) समस्या निराकरण
- 9) No research is possible without _____.
- A) applying scientific method
 - B) using statistical techniques
 - C) formulating a hypothesis
 - D) using a research tool

संशोधन हे शिवाय शक्य नाही.

- अ) शास्त्रीय पद्धतीचा वापर
- ब) संख्याशास्त्रीय तंत्रांचा वापर
- क) परिकल्पनांची मांडणी
- ड) संशोधन साधनांचा वापर

- 10) The research proposals sent to research institutions for financial assistance must have _____.
- A) the whole plan and procedure
 - B) pilot study
 - C) budget requirement and time schedule
 - D) review of the related literature

संशोधन संस्थेला आर्थिक मदत मागण्यासाठी संशोधन आराखडा पाठविताना ची आवश्यकता असते.

- अ) पूर्ण नियोजन व पद्धत
 - ब) पथदर्शी अभ्यास
 - क) आर्थिक मागणी व वेळेचे नियोजन
 - ड) संबंधित साहित्याचा आढावा
- 11) Sampling results into _____.

- A) great accuracy
- B) reduced cost of every item
- C) high precision
- D) control of extraneous variables

नमूना निवडीमूळे होते.

- अ) अचुकता वाढते
- ब) प्रत्येक गोष्टीची किंमत कमी होते
- क) जास्त निश्चितता
- ड) बाह्य चलांवर नियंत्रण

M/P ENT - 29

- 12) If a researcher conducts a research on finding out of which administrative styles contributes more to institutional effectiveness this will be case of _____ research.

 - A) basic
 - B) action
 - C) applied
 - D) empirical

संशोधकाने अशाप्रकारे संशोधन केले असेल की ज्यामध्ये प्रशासकीय शैलींचा संरथेच्या परिणामकारकते मध्ये जास्त योगदान असते. सदरचे संशोधन प्रकारचे आहे.

- 13) From among the following _____ is not categorised as a probability sampling method.

 - A) Simple random sampling
 - B) Quota sampling
 - C) Stratified sampling
 - D) Systematic sampling

खालीलपैकी हे संभाव्य नमना निवड पद्धतीमध्ये येत नाही.

- अ) सुगम यादृच्छिक पद्धत
ब) कोटा नमूना निवड
क) स्तरीय नमूना निवड
ड) पद्धतशीर नमूना निवड

जर दिलेल्या चाचणी मध्ये 8 वी अ च्या 30 विद्यार्थांचे मध्यमान 40 असेल व 8 वी ब च्या 50 विद्यार्थांचे मध्यमान 45 असेल तर संयुक्त मध्यमान असेल.

- 15) The formula to calculate mode is _____.
 A) $3 \text{ median} - 2 \text{ mean}$ B) $2 \text{ median} - 3 \text{ mean}$
 C) $2 \text{ median} - 2 \text{ mean}$ D) $3 \text{ median} - 3 \text{ mean}$
- बहुलक काढण्याचे सूत्र होय.
 अ) 3 मध्यांक – 2 मध्यमान ब) 2 मध्यांक – 3 मध्यमान
 क) 2 मध्यांक – 2 मध्यमान ड) 3 मध्यांक – 3 मध्यमान
- 16) If average deviation score is 640 and N is 10 then, standard deviation is _____.
 A) 6.4 B) 3.2
 C) 8 D) 4
- जर सरासरी विचलन गुणांक 640 आहे व एकूण संख्या म्हणजे च N 10 असेल तर प्रमाण विचलन असते.
 अ) 6.4 ब) 3.2
 क) 8 ड) 4
- 17) As sample size increases, the ‘t’ distribution becomes increasingly similar to _____ distribution.
 A) Chi-square B) Z
 C) F D) M
- जसजसा नमूना आकार वाढेल तसेतसे ‘t’ वितरण वितरणाशी साम्य दर्शविते.
 अ) काय स्क्वेअर ब) Z
 क) F ड) M

18) Median is also called as _____ percentile.

- A) 25th B) 75th
C) 100th D) 50th

मध्यांकाला शततमक असेही म्हटले जाते.

19) The square root of the variance for a distribution is called _____.

- A) standard deviation
 - B) range
 - C) average distribution
 - D) square deviation

दिलेल्या प्राप्तांकांच्या सरासरीचे वर्गमळ काढण्याच्या विचलनाला म्हणतात.

20) Non-parametric test is _____ of the following.

खालीपैकी अपरिमितीय चाचणी नाही.

M/P ENT - 29

काय स्क्वेअर काढताना जर कंटीजन्सी सारणीमध्ये 4 स्तंभ व 4 ओळी असल्यास df
असेल.

- 22) When researcher concludes that there is statistically significant difference when in reality does not exist then _____ error occurs.

 - A) Type II
 - B) Type III
 - C) Type I
 - D) Type I and II

जेव्हा संशोधक संख्याशास्त्रीय दृष्ट्या फरक सार्थ आहे असा निष्कर्ष काढतो परंतु वास्तवात जसा फरक आढळून येत नाही अशा प्रकारच्या त्रटीला म्हणतात.

दिलेल्या श्रेणीतील सर्वात जास्त वेळा आलेला प्राप्तांक म्हणजे केंद्रिय प्रवत्तीचे परिमाण होय.

M/P ENT - 29

- 24) Critical values are the values those lie exactly on the boundary of the region of _____ in NPC.

- A) rejection
 - B) acceptance
 - C) exemption
 - D) assumption

NPC मधील क्रांतिक ‘क्रिटीकल’ मूळे ही त्याच्या क्षेत्रफळाच्या सीमारेषेच्या जवळपास असतात.

- 25) ANOVA is also called as one-way analysis of variance because there is _____.

- A) only one independent variable
 - B) only one dependent variable
 - C) both dependent and independent variables
 - D) more than one independent variable

ANOVA हे एकमार्गी प्रसरण विश्लेषण आहे काऱ्ण

- अ) यामध्ये फक्त एक स्वाश्रयी चल असते
 - ब) यामध्ये फक्त एक आश्रित चल असते
 - क) यामध्ये स्वाश्रयी व आश्रित चले दोन्हीही असतात
 - ड) एकापेक्षा जास्त स्वाश्रयी चले असतात

- 26) According to Adams education is aspect of philosophy.

- A) Theoretical
 - B) Practical
 - C) Idealistic
 - D) Dynamic

अँडम्स च्या सते शिक्षण हा तत्वज्ञानाचा भाग आहे.

M/P ENT - 29

27) Education is regarded as reconstruction of experiences, this ideology is related to _____.

- A) Idealism
- B) Realism
- C) Pragmatism
- D) Naturalism

शिक्षण हे अनुभवांच्या पुनर्बाधणीशी संबंधित आहे, ही कल्पना वादाशी संबंधित आहे.

- अ) आदर्शवाद
- ब) वास्तववाद
- क) कार्यवाद
- ड) निसर्गवाद

28) The educational philosophy of _____ included science education in the curriculum.

- A) Naturalism
- B) Pragmatism
- C) Idealism
- D) Existentialism

अभ्यासक्रमामध्ये विज्ञान शिक्षणाचा समावेश या शैक्षणिक तत्वज्ञानाने केलेला आहे.

- अ) निसर्गवाद
- ब) कार्यवाद
- क) आदर्शवाद
- ड) आस्तित्ववाद

29) The aim of education in democracy is _____.

- A) personality development
- B) religious development
- C) development of national integrity
- D) economic development

लोकशाहीमध्ये शिक्षणाचे ध्येय आहे.

- अ) व्यक्तिमत्व विकास
- ब) धार्मिक विकास
- क) राष्ट्रीयएकात्मतेचा विकास
- ड) आर्थिक विकास

M/P ENT - 29

- 30) Education is a systematic socialization of young generation. This definition stated by _____.

शिक्षण म्हणजे युवा पिढीचे पद्धतशीर सामाजीकरण होय, ही व्याख्या यांनी दिली.

- 31) Maladjusted children have no symptom of _____.

असमायोजित मुलांची ही लक्षणे नाहीत.

- 32) Peer groups during adolescence are very significant especially in _____ culture.

कुमारवयीन समवयस्क गट हे खास करून संस्कृति मध्ये अतिशय लक्षणीय असतात.

33) The feeling of want of something is called as _____.

A) need	B) interest
C) aptitude	D) greed

काहीतरी हवी असण्याची भावना ही म्हणून ओळखली जाते.

अ) गरज	ब) आवड
क) वृत्ती	ड) लोभ

34) The level of motivation is _____.

A) high when the task is of routine nature
B) low when the task is interesting
C) high when the task is difficult
D) low when the task is difficult

प्रेरणेचा स्तर हा

अ) जेव्हा एखादे कार्य नित्यक्रमाचे असते तेव्हा ते उच्च असते
ब) जेव्हा एखादे कार्य आवडीचे असते तेव्हा ते कमी असते
क) जेव्हा एखादे कार्य कठीण असते तेव्हा ते उच्च असते
ड) जेव्हा एखादे कार्य कठीण असते तेव्हा ते कमी असते

35) The part of mammalian brain controlling the muscular coordination is _____.

A) cerebellum	B) medulla oblongata
C) corpus callosum	D) cerebrum

स्नायुंच्या समन्वयावर नियंत्रण ठेवणाऱ्या सस्तन प्राण्यांच्या मेंदूचा भाग हा असतो.

अ) मेंदूचा मागील भाग (cerebellum)	ब) अस्थिमज्जा रजू (medulla oblongata)
क) कॉर्पस कोलोजम (corpus callosum)	ड) मोठा मेंदू (cerebrum)

- 36) The best use of internet in teaching is _____.
A) to present content through audio-visual medium
B) to update the information
C) to save time and money of a teacher
D) to make it interactive

अध्यापनामध्ये इंटरनेट चा चांगला उपयोग म्हणजे

- अ) दृष्ट्य-श्राव्य माध्यमांच्या साहाय्याने आशयाचे सादरीकरण करणे
 - ब) माहिती अद्यावत करणे
 - क) शिक्षकांचा वेळ व पैसा वाचवणे
 - ड) ते आंतरराष्ट्रीयात्मक करणे

- 37) If teacher state the formula and ask students to solve examples, this is _____ type of teaching methods.

- A) inductive
 - B) project
 - C) discussion
 - D) deductive

जेव्हा शिक्षक एखादे सूत्र स्पष्ट करतो आणि विद्यार्थ्यांना त्यावरील उदाहरणे सोडविण्यास सांगतो तेव्हा ते प्रकारची अध्यापन पद्धती असते.

- 38) For qualitative improvement of teachers, Institutes such as advanced studies in education were proposed by _____.

शिक्षकांच्या गुणात्मक वाढीसाठी शिक्षणात प्रगत अभ्यासाच्या संस्थांची शिफारस यांनी केली.

39) Diagnosis of the students involved in _____ phase of teaching.

A) pre-active	B) interactive
C) post-active	D) proximal

विद्यार्थ्यांच्या निदानाचा अध्यापनाच्या भागामध्ये समावेश होतो.

अ) पूर्व अवस्था	ब) आंतरक्रियात्मक
क) उत्तर अवस्था	ड) समीपस्थ

40) In ancient Indian times _____ system of teacher's training was present.

A) monitorial	B) Gurukul
C) cascade	D) filtration

प्राचीन भारतीय काळात शिक्षक प्रशिक्षणाची पद्धत अस्तित्वात होती.

अ) परिक्षणात्मक	ब) गुरुकुल
क) कॅसकेड	ड) गाळण पद्धती

41) All the participants have to be online at the sametime in _____ communication.

A) informal	B) asynchronous
C) instructional	D) synchronous

सर्व सहभागिनी संभाषणामध्ये एकाच वेळेला ऑनलाईन असले पाहिजे.

अ) अनौपचारिक	ब) असमकालिक
क) अनुदेशनात्मक	ड) समकालिक

42) Which one of the following is not auditory activity?

A) participation in debate	B) listening in oral presentation
C) watching a demonstration	D) listening to something read aloud

खालीलपैकी कोणते श्राव्य कृती नाही.

अ) वादविवादात सहभाग	ब) तोंडी सादरीकरणामध्ये श्रवण
क) दिग्दर्शनाचे निरीक्षण	ड) प्रकट वाचनाचे श्रवण

43) Hardware approach of Educational Technology is based on application of _____ principle.

A) psychological	B) engineering
C) sociological	D) philosophical

शैक्षणिक तंत्रज्ञानाचा हार्डवेअर अँप्रोच हा तत्वाच्या उपयोजनावर आधारित आहे.

अ) मानसशास्त्रीय	ब) अभियांत्रिकी
क) समाजशास्त्रीय	ड) तत्वज्ञानात्मक

44) ADDIE model is an approach used by _____.

A) administrator	B) instructional designer
C) students	D) headmasters

ADDIE मॉडेल दृष्टीकोन हा कडून वापरला जातो.

अ) प्रशासक	ब) अनुदेशनात्मक योजक
क) विद्यार्थी	ड) मुख्याध्यापक

45) Technology of education means use of _____.

- A) innovative educational strategies
- B) technological tools
- C) computer
- D) transparencies

शिक्षणाचे तंत्रज्ञान म्हणजे चा वापर होय.

- अ) नाविण्यापूर्ण शैक्षणिक कार्यनिती
- ब) तंत्रज्ञानात्मक साधने
- क) संगणक
- ड) पारदर्शिका

46) ROM is a memory device used for storage of _____ information.

- A) permanent
- B) temporary
- C) secondary
- D) primary

ROM हे माहितीच्या साठवणुकीसाठी वापरले जाणारे मेमरी डिवार्ड्स आहे.

- अ) कायमस्वरूपी
- ब) तात्पुरती
- क) द्वितीय
- ड) प्राथमिक

47) For small groups _____ are useful.

- A) conferences
- B) field trips
- C) lectures
- D) discussions

छोट्या गटासाठी उपयुक्त आहे.

- अ) परिषदा
- ब) क्षेत्रभेटी
- क) व्याख्याने
- ड) चर्चा

48) High magnification of the image formed on the screen which is easily seen by all is an advantage of _____ aids.

- A) graphic
- B) audio
- C) projected
- D) non-projected

सर्वांना सहजपणे पडद्यावर पाहता येण्यासारखे चित्राचे उच्च विस्तृतीकरण हा साधनाचा फायदा आहे.

- अ) ग्राफिक
- ब) श्राव्य
- क) प्रेक्षणात्मक
- ड) अप्रेक्षणात्मक

49) Blended classes is an example of _____.

- A) E-learning
 - B) Video learning
 - C) Face-to-Face learning
 - D) M - learning

मिश्रित वर्ग (ब्लेंड क्लासेस) हे चे उदाहरण आहे.

50) A search engine is _____.

- A) a programme which protects computer from viruses
 - B) a programme which organizes computer
 - C) the engine which powers the internet
 - D) a programme which can find specific data on the web

सर्च इंजिन हे आहे.

- अ) संगणकाचे व्हायरस पासून संरक्षण करणारा प्रोग्राम आहे
 - ब) संगणकाचे संघटन करणारा प्रोग्राम आहे
 - क) इंटरनेटला सामर्थ्य देणारे इंजिन आहे
 - ड) वेबवरील विशिष्ट डाटा शोध शकणारा प्रोग्राम आहे

M/P ENT - 29

Rough Work / रफ कार्य

M/P ENT - 29

Rough Work / रफ कार्य